

den da. Det er denne Vej, vor hele Skattelovgivning har fulgt; thi overalt, hvor Formuen stikker sig Hoved frem som Formue, beskatter man den, snart i Form af Stempelafgift og snart i Form af Arveafgift. Der er den ganske rigtig et overmaade simpelt og let eftervejeligt Skatteobjekt, idet den fremstiller sig af sig selv, og netop i denne Egenkab er det praktisk at beskatte den anderledes end som givende en aarlig Indtægt. Naar man har ment, at det er en meget væsentlig Feil ved nærværende Lovforslag, at det forandrer den hidtil brugelige Beskatning efter Formue og Leilighed, og at det er en derfra aldeles forskjellig Maade, hvorom der her er Spørgsmaal, nemlig en Beskatning efter Indtægt med tilbørligt Hensyn til Leilighed, siger jeg, at jeg tror, man overdriver den Forskel, som virkelig findes i saa Henseende; thi selv hvor det har Udseende af, at der er Tale om en virkelig Indkomstskat, gjør der sig hos de Skatteansættende et med Formue- og Leilighedsbegrebet stemmende Hensyn gjældende. Man maa heller ikke glemme, at Grunden til, at man nu vil forlade Formue- og Leiligheds-skatten, ikke blot er — som den ærede sidste Læser rigtig udtaalte — Hensynet til den mellemkommunale Beskatning; men det er ogsaa Hensynet til den hele Løse og usikre Maade, hvorpaa denne Beskatning overhovedet kun kan udøves. Jeg vedkjender mig i Dørigt i Et og Alt, hvad der staar i Motiverne; jeg anser efter Principet den nævnte Beskatning for at være den bedste, man overhovedet kan opstille; men man glemmer, at der ogsaa staar i de samme Motiver, at jeg ikke erkjender, at disse Udtryk „Formue og Leilighed“ betyde Andet end Hensynet til Mandens hele økonomiske Stilling. Det, der er i Veien ved Formue- og Leilighedsbeskatningen, er det, at den ikke alene hviler paa et vilkaarligt Skjøn, men at den ogsaa aabner en megen betydelig Misbrug, af dette Skjøn, uden at det er muligt for den, over hvem det gaar ud, at værges sig. Det er Feilen, det er den store Mangel ved det i og for sig smukke Princip, og og naar det i tidligere Tid har kunnet gaa, ligger det i mange Forhold, som jeg ikke her skal berøre. Jeg tror, det er paa Tide i det Mindste at søge at skaffe et Middel tilfiede, hvorved den Beskatte kan værges sig imod en uretfærdig og vilkaarlig Overbeskatning, og naar man søger efter et saadant Middel, vil man være nødsaget til at give de forskjellige Hensyn, som bør være gjældende, et Udtryk i faste Regler, i faste Tal. Man kan saaledes ikke undgaa at komme ind paa Noget, der i væsentlig Grad ligner det

hele Maskineri ved Indkomstskattens Ansættelse. Det er for mig en Hovedbetragtning, og det er ligeledes en Hovedbetragtning for mange ærede Medlemmer her i Thinget — idetmindste er det gjort gjældende ved mange Leiligheder — at hvor smuk og rigtig Formue- og Leilighedsbeskatningen end er i Principet, har den dog den store Mangel, at den som sagt er ukontrolabel. Den har ikke alene den Mangel, at Ansættelsen af Personens Forhold er Gjenstand for et vilkaarligt Skjøn, men den har tillige den Mangel, at der ikke gives noget Middel for den Vedkommende til at værges sig, fordi der til enhver Tid mangler et virkeligt Grundlag for Bedømmelsen; thi vi maa huske paa, at Formue- og Leilighedsbeskatningen ikke beskæftiger sig med den enkelte Person, men med det hele Samfund, hvortil han hører, idet den sætter ham i Stat i Forhold til alle de andre Skatteydere i Sognet. Jeg har selv havt ikke saa ganske liden Erfaring i saa Henseende, navnlig som Medlem af et Amtsaad, der jo er den Overkommisionskommission, som hidtil har skullet være Bærg for de Overbeskattede, men man mangler ganske sikkert, saaledes som Formue- og Leiligheds-skatten hidtil har fungeret, ethvert forstaaeligt Grundlag til at kunne bedømme, hvorvidt de fremkomne Klager ere berettigede eller ikke, og Resultatet bliver derfor, at man i Reglen maa give vedkommende Skatteyder Uret. Naar der er Tale om en Beskatning, bygget paa et Skjøn, forekommer det mig at være en billig Fordring, at der i det Mindste maa være et Middel tilfiede for den, der føler sig forurettet, til at faae dette afgjort ved en høiere Autoritet, men dette forudsætter, at det Grundlag, hvorpaa den høiere Autoritet skal dømmes, er et saabant, at den overhovedet kan have en fornuftig Mening om det foreliggende Spørgsmaal. Det er ganske rigtigt, hvad den ærede sidste Læser udtaalte, at det væsentlig er den mellemkommunale Beskatning, som har gjort det nødvendigt for mig at maatte optage Spørgsmaalet om en Forandring i den bestaaende Formue- og Leilighedsbeskatning, thi uden at ville indlade mig paa de Grindringer, det ærede Medlem, som det forekommer mig, ikke med Urette gjorde imod den mellemkommunale Beskatning, er der i alt Fald een Betingelse, som jeg for mit Vedkommende fordrer, og det er, at de Principer, hvorefter den Mand, der deles mellem forskjellige Kommuner, bliver beskattet, ere nogenledes ens. Da nu nogle af de mest intrikate Forhold, der kunne fremkomme ved den mellemkommunale Beskatning, findes i Sjæben-